

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΠΛΑΤΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΝ
ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΤΟΜΟΣ Γ'.

Ὅν ἐστὶ περὶ τοῦ ἀν. θεοῦρου ἄφροντος
βουλεύσασκε ἢ περὶ παιδείας καὶ αὐτοῦ καὶ
τῶν αὐτοῦ οἰκείων. (Πλάτ. Θεάγης.)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Χ. Ν. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ

1881

σης ἀπολελιθωμένην. Ἄλλὰ σήμερον μεταβάς ἐπὶ τόπου ἐπίτηδες ἐξηρέυνησα μετὰ προσοχῆς μείζονος τῶν χώρον, καὶ εἶδον ὅτι ὑπάρχει *μεγάλη* ἔκτασις ἀνθρωπίνων ἀπολιθώσεων.

«Αἱ ἀπολιθώσεις εἰσὶ τοιαῦται, ὥστε οὐδ' οἱ τροχοὶ τῶν ἀνωθεν διερχομένων ἀμαξῶν καὶ ἀμαξιῶν ἠλλοίωσαν αὐτάς. Ἐπειδὴ δ' εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ φθαρῶσιν ἐκ τοῦ χρόνου, θεωρῶ δέον ν' ἀνασκαφῶσιν ἐπιτηδείως καὶ προσεκτικῶς πᾶσαι αὐταὶ αἱ ἀπολιθώσεις καὶ ν' ἀποτεθῶσιν ἐν ἀσφαλεῖ μουσεῖῳ».

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ

ΠΑΡ' ΑΛΛΑΓΩΝΙΟΙΣ.

(Ἀποσπάσματα ἐκ τῶν « Δημῳδῶν Συλλέκτων » I. Γ. Θεοδωροπούλου).

Β'. Τὰ κατὰ τὴν βάπτισιν.

Γεννηθέντα τὰ ἑαυτῶν τέκνα οἱ ὄρειοι Ἄλλαγωνιοί, καθὰ ἔγνωμεν ἐν τῷ κεφαλαίῳ τῶν κατὰ τὴν γέννησιν (α), δὲν καλοῦσιν ὄνόματί τι, ὡς τοῦτο ἐπιτρέπει καὶ ἡ ἐκκλησία καὶ οἱ πεπολιτισμένοι νῦν ποιοῦσιν, ἀλλ' ἀπλῶς διὰ τοῦ προσηγορικοῦ δράκος καὶ δρακοῦ ἀρμοδίως τῷ φύλῳ προσφωνοῦσι ταῦτα. Μέλλοντες δὲ νὰ εἰσαγάγῃσι τὰ νεογνά εἰς τὴν χριστιανικὴν πίσιν, ἤτοι νὰ τὰ κάμωσι χριστιανὰ, ὡς λέγουσι, (θεωροῦσι δὲ ὡς δυστύχημα καὶ μάλιστα ἀμάρτημα τὸ ν' ἀποθάνῃ βρέφος ἀβάπτιστον) καὶ ἔχοντες ἀκράδαντον τὴν πάτριον πίστιν ὅτι διὰ τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀγίου βαπτίσματος καὶ μόνου τοῦτο ἐπιτυγχάνεται, ἐπισπεύδουσιν ὅπως τελέσωσι τὰ τῆς βαπτίσεως ἐντὸς τοῦ πρώτου τῆς ἡλικίας ἔτους, σπανιώτατα δέ, ἐὰν ἔχωσιν ὑποχρέωσιν νὰ ἀναμείνωσι τὴν ἐπάνοδον ἀποδημοῦντος ἀναδόχου, ἰδίως ἐπὶ πρωτοτόκων, βραδύνουσι τὴν τέλεσιν καὶ πλέον τοῦ πρώτου τῆς ἡλικίας ἔτους. Καὶ ἐπὶ μὲν πρωτοτόκοις εἶνε καθιερωμένον, ἵνα καλῶσιν ἀνάδοχον (νωδὸν καὶ κουμπάρον) τὸν παράθυμνον (κουμπάρον) τὸν ἐπὶ τῷ στεφανώματι τοῦ γάμου κληθέντα· ἐὰν δ' οὗτος ἀποδημῇ καὶ δὲν δύναται νὰ ἐπανέλθῃ ἐν καιρῷ ἢ κωλύηται πως, καλοῦσιν ὅσῳ τὸ δυνατόν

(α) Ἴδε εἰς σελ. 288 τεύχ. Θ' καὶ Ι'.

ἀνωτέρας κοινωνικῆς τάξεως συγχώριον ἢ συνδημότην ἢ καὶ ξένον τινά, (νῦν μάλιστα ἐκ τῶν περὶ τὰ πολιτικὰ τυρβαζόντων ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ, διὰ λόγους εὐνοήτους πολιτικοῦ ἢ ἀτομικοῦ συμφέροντος), ἔχοντες ὡς κανόνα τὸ σὺνηθεῖ κοινὸν λόγιον « Τὸν ὅμοιο σου συμπέθερο τὸν κάλλιστο σου κουμπάρο. »

Ἐπὶ τούτῳ δὲ προπαρασκευάζουσιν ἐν τῷ οἴκῳ τὰ καλέσματα, συνιστάμενα εἰς τὴν λεγομένην κουμπαρόπητταν, ζυμουμένην ὡς οἶόν τε ἐκλεκτὴν ἐκ καθαρῷ σίτου καὶ στολιζομένην διὰ παντοειδῶν στολισμῶν ζύμης καὶ κρούων καὶ σησαμίου καὶ ἀμυγδάλων, ἐψημένην δὲ ἐντὸς ταψίου ὅσῳ τὸ δυνατόν μείζονος περιφερείας ἐν μικροῖς οἰκιακοῖς κλιβάνοις καὶ ἐπαλειφομένην ἔπειτα εἰς τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν διὰ μέλιτος ὡσαύτως στέλλουσι μετ' αὐτῆς καὶ ἓνα ἀλέκτορα εὐτραφῆ καὶ εὐμορφον, (ἐπὶ τῶν ἀρρένων) ἢ μίαν ἀλεκτορίδα (κότταν) ἐπὶ τῶν θηλέων, ἔτι δὲ καὶ οἶνον μελίκρατον ἐντὸς τῆς λεγομένης ἐκεῖ τσίτσας (ἀλλαχοῦ τσότρας ἢ πλόσκας) ἢ ἐντὸς ἀγγείου μεταλλίνου (ἐκ μίγματος στίμμεος καὶ μολύβδου) γύψου καλουμένου, ὅταν ᾔνε χωρητικότητος μιᾶς ὀκάς, ἢ κρεντηρίου, ὅταν δύο ὀκάδων, ἅτινα ἐν μείζονί εἰσιν χρήσει ἐκεῖ ἢ αἰτίσθαι. Γενομένης τῆς προσκλήσεως διὰ τῶν τοιούτων καλεσμάτων, ὁ ἀνάδοχος ποιεῖται γνωστὴν τὴν ἡμέραν τῆς τελέσεως τοῦ μυστηρίου, ὅπερ σὺνηθέστατα μὲν τελεῖται ἐν τῷ ναῷ, σπανιώτατα δ' ἐν τῷ οἴκῳ, ὁπόταν συμβαίῃ νὰ μὴ ἀπολαύῃ ὑγείας τὸ βρέφος· κατὰ δὲ τὴν ὀρισθεῖσαν ἡμέραν ἢ μᾶλλον νύκτα, ὡς πάντοτε σχεδὸν τελεῖται ἐκεῖ ἢ βάπτισις, ἵνα ἀποφεύγῃ ὁ (ἢ ἡ) ἀνάδοχος τὴν δαπάνην τῶν μαρτυρικῶν(α), συνέρχονται ἐν τῷ ναῷ οἱ οἰκεῖοι καὶ φίλοι μετὰ καὶ ἄλλων καὶ μάλιστα παίδων, ὅσοι ἐδυνήθησαν νὰ λάβωσι γνῶσιν ὅτι τὴν νύκτα ἐκείνην τελεῖται βάπτισις.

Τελουμένου τοῦ βαπτίσματος καὶ τοῦ ἀναδόχου ἐκφωνήσαντος τὸ ὄνομα τοῦ νεοφωτίστου, ὡς λέγουσι τὸ βαπτιζόμενον, οἱ ἀκούσαντες τοῦτο παῖδες τρέχουσιν ἀπὸ ρυτῆρος, ἵνα ἀναγγείλαντες αὐτὸ τοῖς γονεῦσι καὶ εὐξάμενοι αὐτοῖς ἀνὰ τὸ χαροῦν τὸ νέον ὄνομα, νὰ τοῖς ζήσῃ, λαμβάνουσι τὰ σὺνήθη συγχαρίκια. Σημειωτέον δ' ὅτι πολὺ προσέχει ὁ ἀνάδοχος μάλιστα τοῦ πρωτοτόκου νὰ ὀνομάσῃ αὐτὸ τῷ ὀνόματι τοῦ πάπ-

(α) Κατὰ καθιερωμένην σὺνήθειαν ὀφείλει ὁ ἀνάδ. νὰ διανεῖμῃ κερμάτια νομισμάτων (σὺνήθως πεντάλεπτα καὶ δεκάλεπτα καὶ πού καὶ πού καὶ εἰκοσιπεντάλεπτα ἀργυρᾶ, οὐχὶ δὲ τὰ ἐν εἶδη παρασήμων ἐνταῦθα τε καὶ ἀλλαχοῦ διανεμόμενα μετάλλια μετὰ ταινιῶν ἢ σταυρουλάκια.)

που ἢ τῆς μάμμης κατὰ τὸ φύλον τοῦ βρέφους· ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν τέκνων διάφοροις καλοῦνται ὀνόμασι τὰ βαπτιζόμενα, οὐδέποτε ὁμῶς διπλοῖς ἢ μὴ ἀπαντῶσιν ἐν τῷ ἑορτολογίῳ τῆς ἐκκλησίας· ὅθεν σπανιώτατα ἀκούονται ἐκεῖ τὰ ὀνόματα Περικλῆς, Σωκράτης, Ἀριστείδης καὶ τὰ τοιαῦτα, ὡς μὴ πότε ὄφελεν, ταῦτα δ' ἐὰν ἀνεπτυγμένος τις ἐπίσημος ἀνὴρ ἀνάδοχος ὠνόμασέ τινα οὕτως, ἀλλ' ἀκολούθως παραφθείρουν τὸ ὄνομα ὡς κακῶς ἀντιληφθέντες αὐτοῦ ἢ δυσκόλως δυνάμενοι νὰ ἐκφωνήσωσιν αὐτὸ, ὡς συνέβη μοι αὐτοῖς ὡσὶ ν' ἀκούσω προφερόμενον τὸ ὄνομα Ἀρεστείρης (α) ἀντὶ Ἀριστείδης.

Τελεσθείσης τῆς βαπτίσεως προσφέρει ὁ ἀνάδοχος τὰ συνήθη ἐνδύματα (β) τῷ νεοφωτίστῳ, λαδίκια ἐκεῖ καλούμενα (γ), ὧν ὁ πῖλος (συνήθως σκούφια ἐρυθροβάφης) κοσμεῖται ἐπὶ τοῦ μετωπαίου μέρους δι' ἐνὸς μικροῦ χρυσοῦ σταυροῦ, καὶ δι' ἀργυρῶν ἢ καὶ χρυσῶν νομισμάτων, πλειόνων ἢ ἐλαττόνων ἀναλόγως τῆ εὐπορίας τοῦ ἀναδόχου.

Διανεμηθέντων δὲ τοῖς παρεστῶσι τῶν μαρτυρικῶν μεταβαίνουν οἱ οἰκεῖοι τοῦ βαπτισθέντος μετὰ τοῦ (ἢ τῆς) ἀναδόχου, τοῦ ἱερέως καὶ τῆς μαίας εἰς τὴν οἰκίαν, ἔνθα παρὰ τὸν οὐδὸν τῆς θύρας στάντες παραδιδόασιν τὸν (ἢ τὴν) νεοφώτιστον τῇ μητρὶ λέγοντος τοῦ ἱερέως καὶ ἐπιναλαμβάνοντος τοῦ (ἢ τῆς) ἀναδόχου τὴν ἐξῆς προσφώνησιν ἢ ἐπωδὴν·

« Σοῦ παραδίνω, κουμπάρα, τὸ παιδί
βαπτισμένο, μυρωμένο,
τοῦ Θεοῦ παραδομένο,
Νὰν τὸ φυλᾶς ἀπὸ φωτιά καὶ ἀπὸ γκρεμὸ
κι' ἀπὸ πᾶσα κακὸ
ὡς τὰ δώδεκά του χρόνια
Τὸ ὄνομά του . . . (δεῖνα) ».

Τέλος τὴν ἐπομένην ἢ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς βαπτίσεως παρέχεται

(α) Περὶ τῆς ἐν τῇ δημῳδῇ γλώσσει τροπῆς τοῦ δ εἰς ρ θέλομεν εἶπει τὰ δέοντα ἐν οἰκείῳ τόπῳ τῶν δ η μ ω δ ῶ ν ἡ μ ῶ ν σ υ λ λ ἔ κ τ ω ν. I. Γ. Θ.

(β) Ὅταν δὲ προβῆ εἰς παιδικὴν ἡλικίαν ὁ ἀναδεκτὸς, ὡς τὰ πολλὰ λαμβάνει δῶρον καὶ ἐτέραν στολὴν ἐνδυμάτων φωτίκια ἢ φωτιστικά καλούμενων.

(γ) Ἐπειδὴ τῷ ἐλαίῳ τοῦ βαπτίσματος τὰ πρὸς τῷ σώματι τοῦ βαπτισθέντος ἐπιχρῶνται, πλύνονται δὲ ταῦτα ἐν ποταμῷ.

ἑστίασις τῷ ἀναδόχῳ, ἐν δὲ τῷ συμποσίῳ γινομένων τῶν συνήθων προ-
πόσεων, εὐχονται οἱ δαιτυμόνες καὶ οἱ συμπόται οὕτω :

« Εἰς ὑγείαν σου, κυρ κουμπάρε,
Νὰ σοῦ ζήση ὁ γεωφώτιστος (ἢ ὁ ἀναδεξιμύς).
Ἐβαλες λάδι, νὰ βάλῃς καὶ στέφανα ».

Ἐννοοῦντες ἐν τῇ εὐχῇ ταύτῃ, νὰ ζήση καὶ ὁ ἀνάδοχος καὶ ὁ ἀναδεκτὸς,
ἕως οὗ ἔλθῃ οὗτος εἰς ἡλικίαν γάμου, ὅτε κατὰ καθῆκον ἀπαραίτητον ὁ
ἀνάδοχος μέλλει νὰ παραστῇ ὡς παράνυμφος καὶ ἐπιθέσῃ ἐπὶ τῆς κεφα-
λῆς αὐτοῦ τὰ τοῦ γάμου στέφανα, ὡς θέλομεν ἶδει ἐν τῷ κεφαλαίῳ τῶν
κατὰ τὸν γάμον ἐθίμων, ἅτινα θέλομεν δημοσιεύσει διὰ τοῦ προσεχοῦς
τεύχους τοῦ «Πλάτωνος».

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ.

Τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τοῦ Θ' συλλογικοῦ ἔτους 1881—82 ἐν τῇ
ἁ αὐτοῦ συνεδριάσει τῆς 11ης Σεπτεμβρίου κατηρτίσθη οὕτω :

Γενομένης δεκτῆς τῆς παραιτήσεως τοῦ κ. Κ. Ι. Γραμματικοπούλου καὶ
συγκταλεγέντος εἰς τὰ κύρια μέλη τοῦ ἀναπληρωτικοῦ κ. Δ. Κυριακο-
πούλου ἐξελέγησαν Πρόεδρος μὲν ὁ κ. Ἄθαν. Παπαγεωργίου, Ἀντιπρόε-
δροι δὲ οἱ κ.κ. Ν. Χαλκιόπουλος καὶ Δ. Κυριακόπουλος, Γενικὸς Γραμμα-
τεὺς ὁ κ. Γ. Παπαβασιλείου καὶ Ταμίας ὁ κ. Ν. Ἀναστασίου, οἵτινες
μετὰ τῶν κ.κ. Γ. Ζαδὲ, Γ. Μανούσου, Ἀχ. Γρηγοριανοπούλου καὶ Ἀναστ.
Κωνσταντινίδου ἀποτελοῦσι τὸ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο Διοικητικὸν Συμβού-
λιον. Ἐνέκρινε δ' ἐν τῇ συνεδριάσει ταύτῃ νὰ ἐγγραφῶσιν εἰς μὲν τὰ Ἐ-
πίτιμα μέλη ὁ ἐνταῦθα λόγιος κ. Κυριακὸς Λαμπρύλλος, εἰς δὲ τοὺς Ἐ-
ταίρους ὁ κ. Σωφρόνιος Παπαναγιωτόπουλος καθηγητῆς, καὶ οἱ κκ. Γεώρ-
γιος Ῥεβελῆς, Θεόδωρος Ἀποστολόπουλος, Ἀντώνιος Καμπάνης καὶ Κω-
στῆς Κατσώνης δημοδιδάσκαλοι.

Ἐν τῇ β' συνεδριάσει τῆς 18ης Σεπτεμβρίου, ἕνεκα προσκλήσεως τοῦ
φιλολογικοῦ συλλόγου «Βύρωνος», ὅπως ἀντιπροσωπευθῇ ὁ σύλλογος εἰς
τὴν τελετὴν τῶν ἀποκαλυπτηρίων τοῦ ἀνδριάντος τοῦ φιλέλληνος λόρδου